

Қайырлы таң!

ШЫН

ЖҮРЕКТЕН

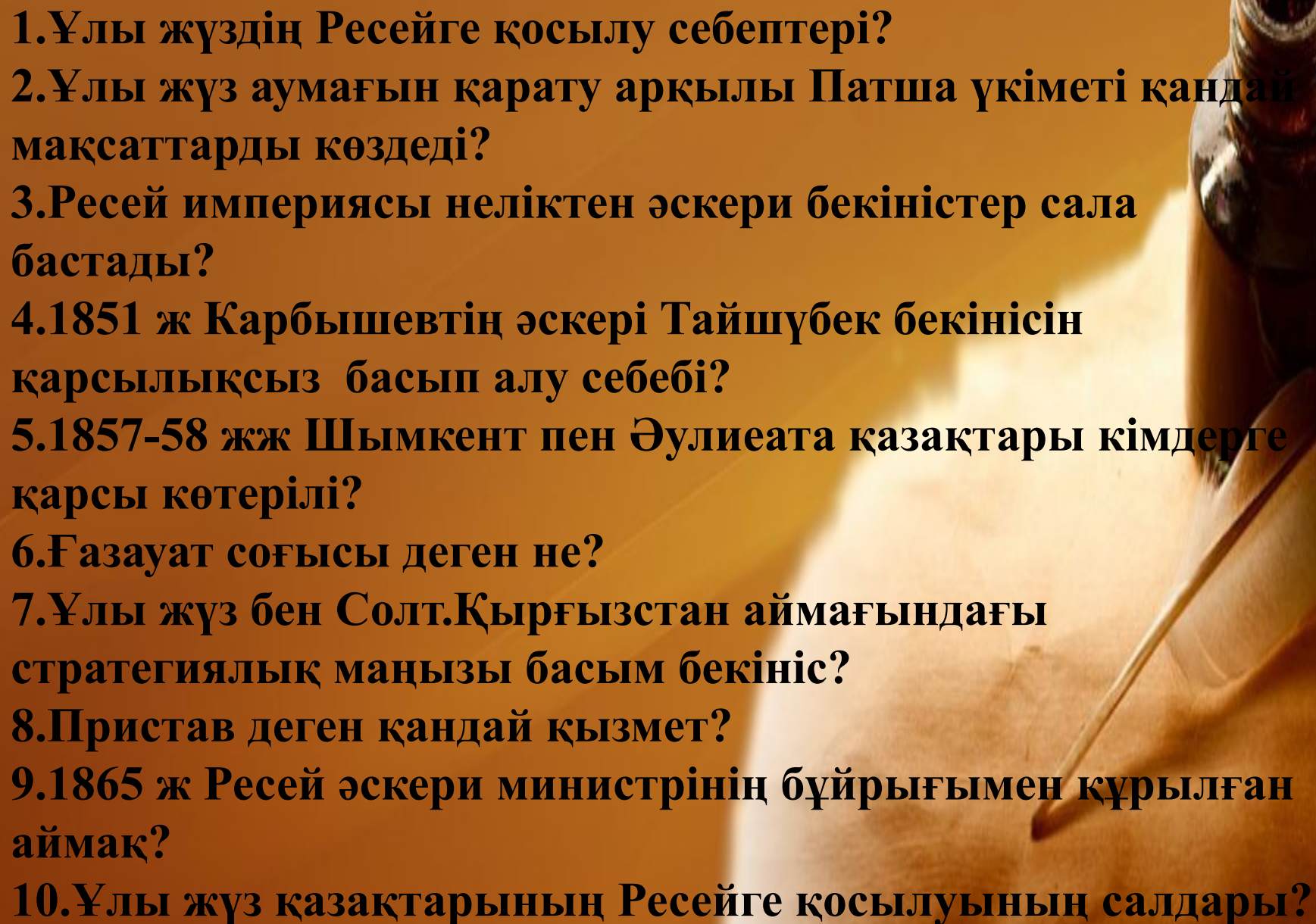

*Өзіңді -өзің тану тәрізді, тарихты
танып-білу де - қазіргі даму процесіне
аса қажет әрекет. Ол - болмай
қоймайтын жоғалтулар мұңын
тереңірек сезінуге мүмкіндік береді,
сонымен бірге прогреске кең жол ашады.*

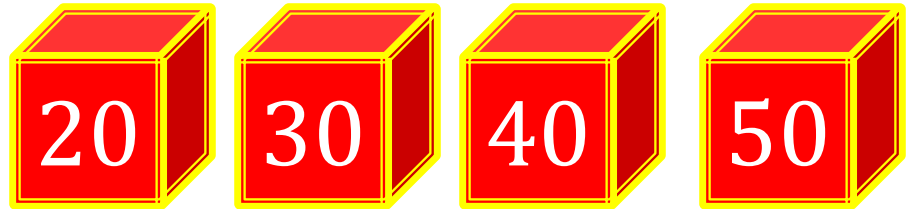
Олжас Сүлейменов

Үй тапсырмасын қайталау

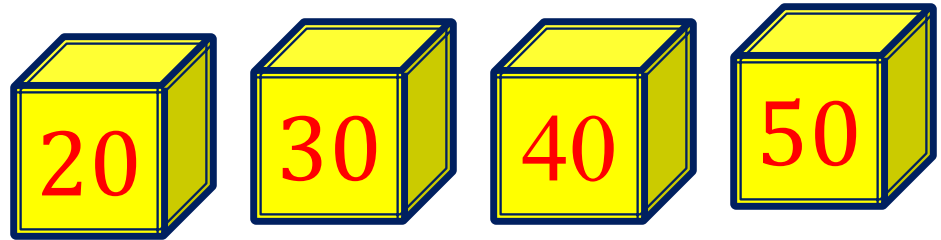

-
- A quill pen is positioned diagonally across the right side of the page, with its tip pointing towards the bottom right. To its left, a small, dark glass inkwell is visible. The background is a warm, golden-brown parchment texture with faint, illegible markings.
- 1. Ұлы жүздің Ресейге қосылу себептері?**
  - 2. Ұлы жүз аумағын қарату арқылы Патша үкіметі қандай мақсаттарды көздеді?**
  - 3. Ресей империясы неліктен әскери бекіністер сала бастады?**
  - 4. 1851 ж Карбышевтің әскері Тайшүбек бекінісін қарсылықсыз басып алу себебі?**
  - 5. 1857-58 жж Шымкент пен Әулиеата қазақтары кімдерге қарсы көтерілі?**
  - 6. Ғазауат соғысы деген не?**
  - 7. Ұлы жүз бен Солт.Қырғызстан аймағындағы стратегиялық маңызы басым бекініс?**
  - 8. Пристав деген қандай қызмет?**
  - 9. 1865 ж Ресей әскери министрінің бұйрығымен құрылған аймақ?**
  - 10. Ұлы жүз қазақтарының Ресейге қосылуының салдары?**

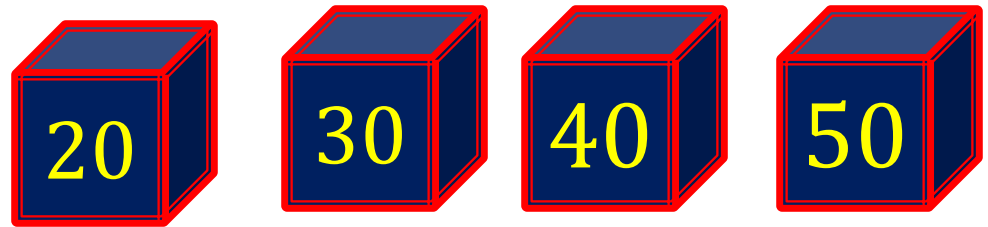
Оқизғалар

Адамдар

Бекіністер

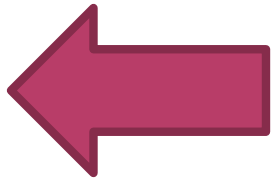

○ Ұлы жүздің Ресейге
қосылуы басталды?

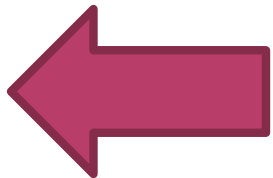
◎ XIX ғасырдың I жартысында

- Қазақтар империяның әскери күштерінің ілгері жылжуына қатты қарсылық көрсетті. Оны қандай оқиғадан көруге болады?

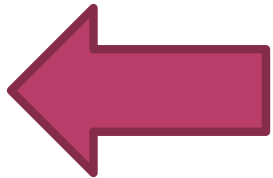
○ Дулат тайпасының
қазақтары әскери
экспедицияға түгелдей
қарсы шықты.

○ Ұзынағаш бекінісі
түбінде қандай
шайқас, қай жылы
болды?

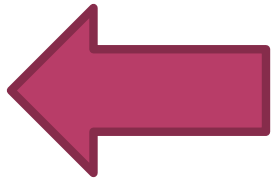
- 1860 ж 21 қазанда
Ұзынағаш бекінісі
түбінде қоқандықтар мен
империя арасында
шешуші шайқас болды.

○ 1867 жылы қабылданған
жарлық?

○ Түркістан генерал –
губернаторлығын құру
туралы

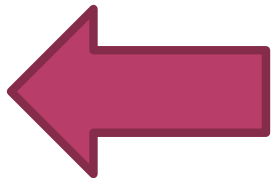

◎ Петербургке барар жолда
тұтқындалған хан?

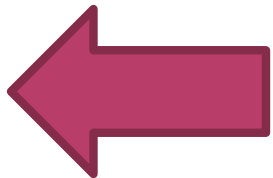
◎ Арынғазы

- ◎ 1851 ж Қоқанның Тайшүбек бекінісін басып алған экспедицияның әскербасы?

◎ Карбышев

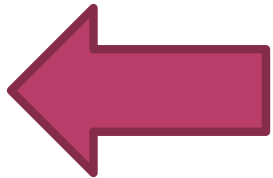

○ Түркістан, Әулиеата,
Шымкент, Сайрам
қалаларын басып
алуға қатысқан
генерал?

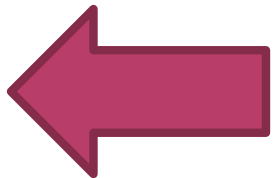
◎ Генерал Черняев

○ Түркістан өлкесінің
басшысы Г.А.Колпаковскийдің
жүзеге асырған әрекеті?

○ Қазақстанға Ресейден
казактар мен шаруаларды
көшіріп әкелуді бірінші
болып жүзеге асырды.

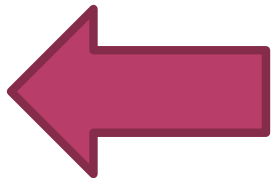

◎ 1854 жылы бой көтерген
бекініс?

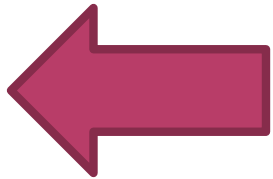
○Верный

○ 1864 жылы Ресей
әскерлері алған
бекіністер?

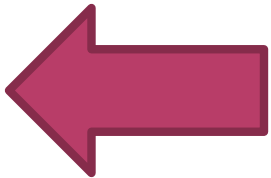
○ Меркі, Әулиеата,
Шымкент, Түркістан

◎ 1853 жылы Ақмешіт
бекінісі алынғаннан кейін
пайда болған әскери
бекініс?

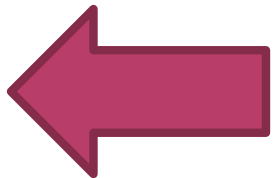
○ Сырдария әскери бекінісі

◎ 1847 ж, 1848 ж Сырдария
өзені бойына салынған
бекіністер?

◎ Райым, Қазалы

Сабақтың тақырыбы:

**Патша өкіметі тарапынан
«бөліп ал да, билей бер»
ұстанымы қалай жүзеге
асты?**

Сабақтың мақсаты:

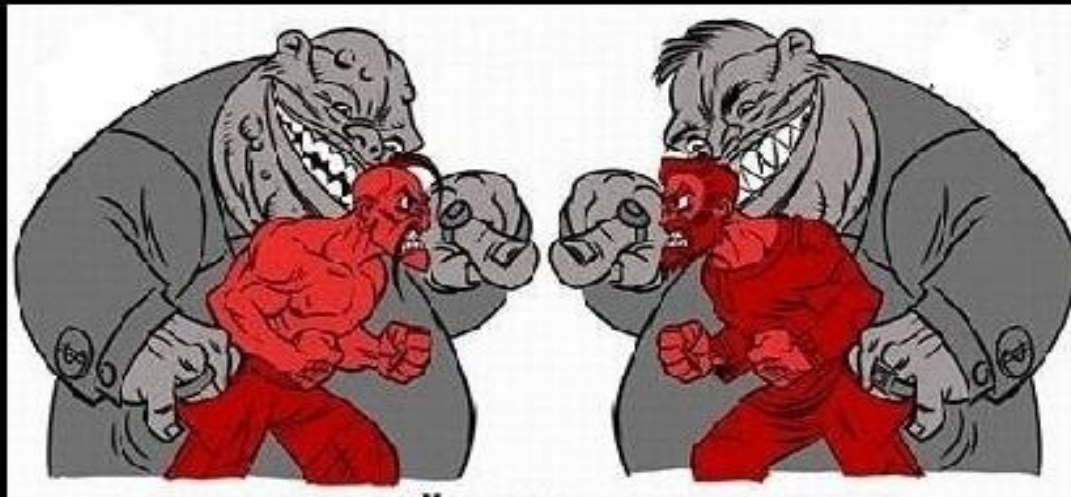
- Ресей империясының отарлық саясатын талдайды;
- Патша үкіметі әкімшілік реформаларының себеп – салдарларын түсіндіреді.

Жетістік критерийлері

тарихи кезеңдерді салыстырады және олардағы өзгерістерді, сабақтастықты көрсетеді

Ресей империясының отарлық саясатын талдайды
Патша үкіметі әкімшілік реформаларының себеп – салдарларын түсіндіреді

«бөліп ал да, билей бер»

БӨЛШ АЛ ДА, БИЛЕЙ БЕР

**XIX ғасырдың 60-
жылдарындағы әкімшілік
реформалар**

<http://e-history.kz/kz/scorm/course/235>

Империя

Отар

Жарғы

Реформа

Тірек сөздер

Отар – басқа мемлекетке тәуелді болып өмір сүру.

Империя – Бір мемлекеттің құрамында бірнеше ұлттар мен мемлекеттердің өмір сүруі.

Жарғы – Заңдар жинағы.

Реформа – қоғамның басты негіздерін қайта құру немесе мемлекет жүйесінде қалыптасқан кейбір элементтерді жаңғырту.

РЕФОРМАНЫҢ МАҚСАТЫ:

- 1.
    - Сұлтандар билігін жою
  - 2.
    - Жаңа жерлерді игеру.
  - 3.
    - Шикізат көзі
  - 4.
    - Салық енгізу.
-

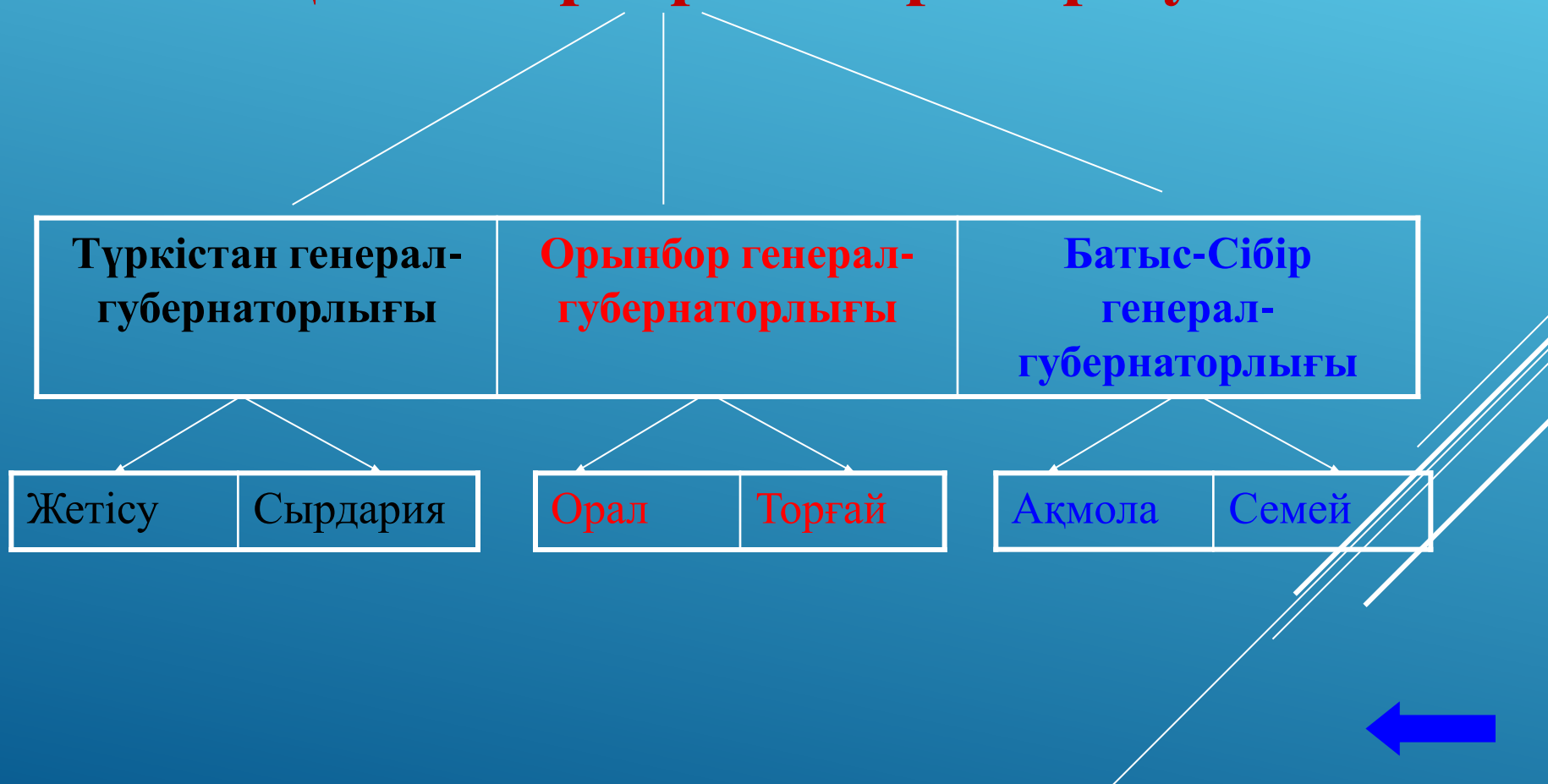
II Александр патша:

1867 жылы 11 шілдеде- “Сырдария мен Жетісу облыстарын басқару туралы”,

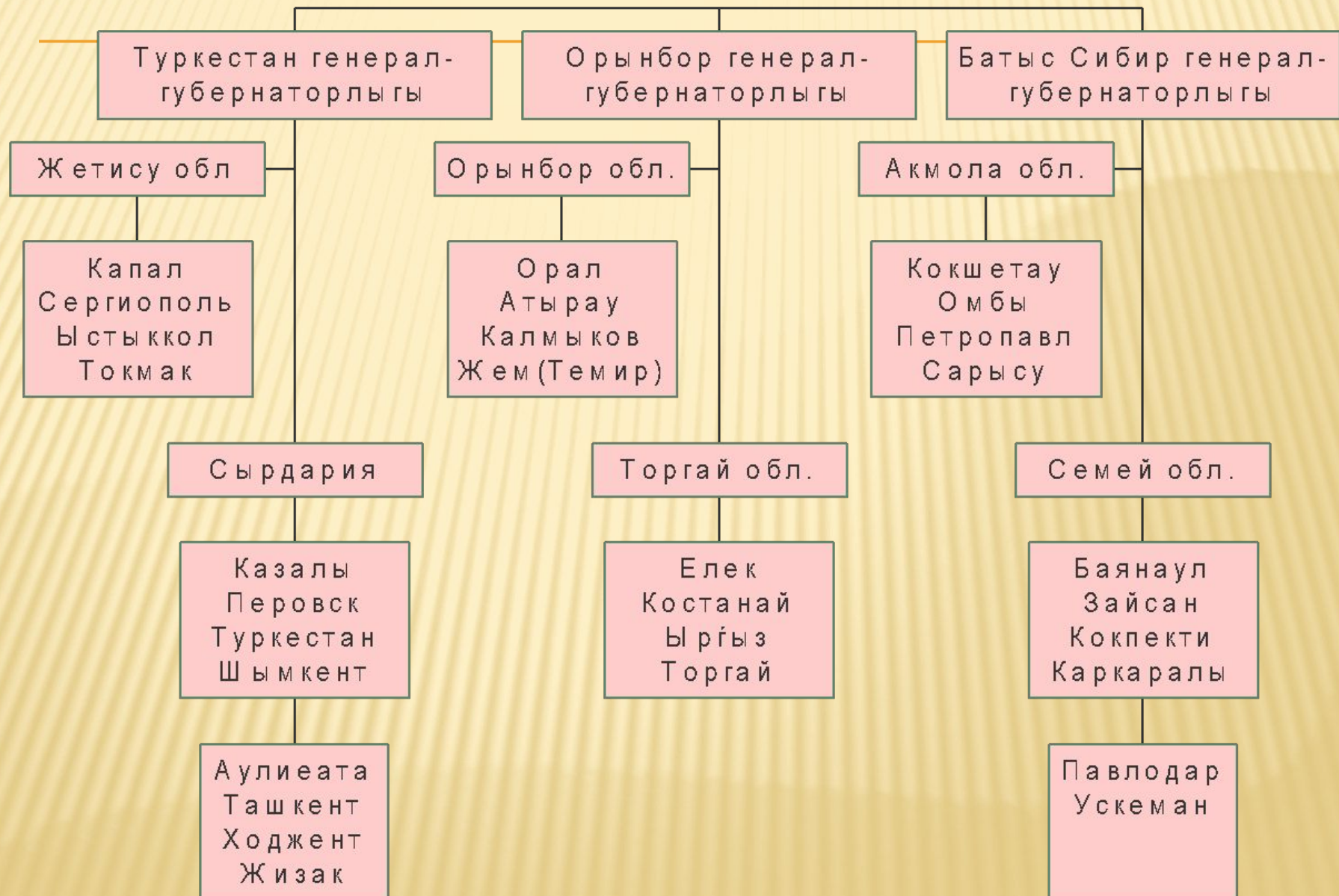
1868 жылы 21 қазанда- “Орынбор мен Батыс Сібір генерал-губернаторлығындағы Дала облыстарын басқару туралы уақытша Ережені” бекітті.

1867-1868 жылдардағы реформа бойынша Қазақ жерлерінің біріктірілуі

1867-1868 жылдардағы реформа бойынша қазақ жерінің біріктірілуі.

Ш. Уәлиханов "Сот реформасы туралы хат"
атты Омбыда жазылған әйгілі еңбегінде

«Біз қабылдағалы отырған реформа сол халықтың мүддесі, пайдасы үшін жасалынып отырғандықтан, оның материалдық мұқтаждығына шақталуы әрі сол қоғамның ұлттық мінез-құлқына сай келуі қажет. Бұл жағдайдан тыс жасалынған өзгерістің бәрі де зиянды әрі аномал (жам) құбылыс ретінде қауымды айықпас дертке шалдықтырып, тұралатып, мешеулетуі мүмкін» екендігін де ескертеді.

Оқулықпен жұмыс

Реформалар	Әкімшілік басқару	Сайлау	Салық, жер пайдалану	Денсаулық сақтау саласы	Отаршылдық сипаты

БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ ХАНДЫҚ КЕЗЕНДЕ.

- Хан
- Жүз - Хан
- Ұлыс - Ұлысбасы
- Ру- Ру басы
- Ата-аймақ - Ақсақал
- Ауыл - Ауылнай

1867-1868 жылғы реформа бойынша 5-сатылы:

Салық түрлері:

- Атауы
  - Түтін
  - земство салығы
  - мектептерге
  - қоғамдық салықтар
- Мөлшері
  - 4 сом
  - 50 тиын
  - 1 с. 25 т.
  - 1 с. 25 т.

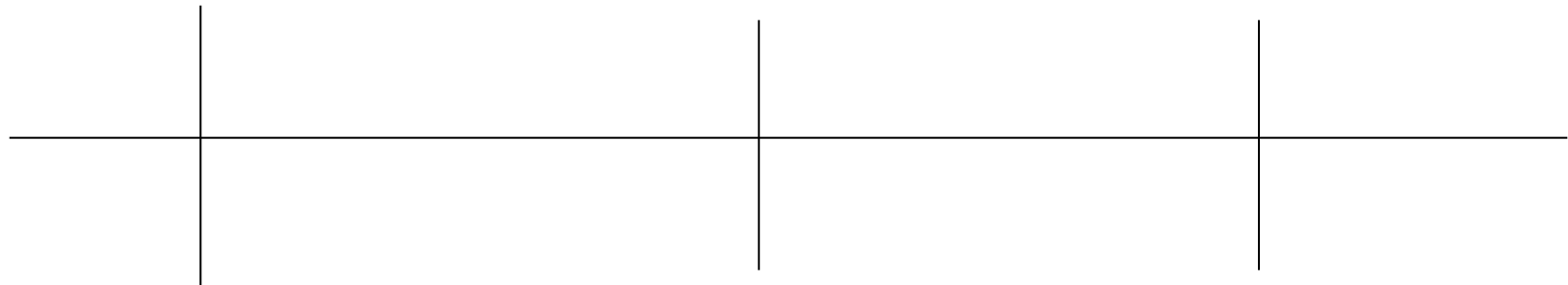

1822, 1824 жылдардағы Жарғы бойынша:

Қылмыстық істер

Талап ету

**Болыстық
басқармаға
шағым айту**

**Әскери сот комиссиясы
қазылар**

Уездік сот

Билер мен

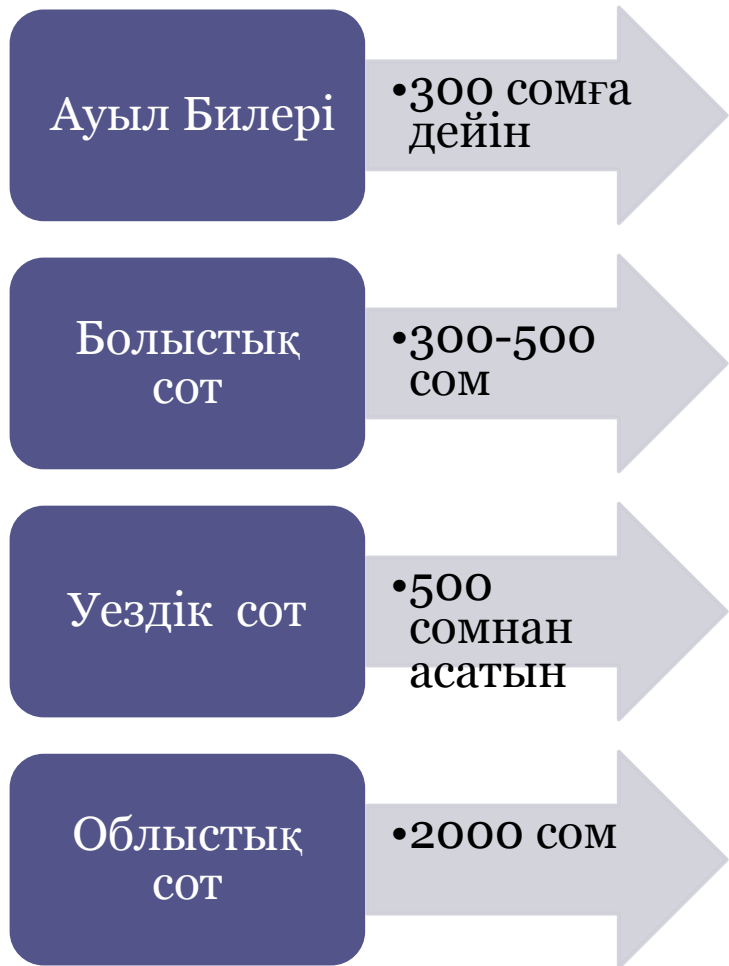
соты

1867-1868 жылғы реформа бойынша

Сот ісі

1867-1868 жж реформа

Пайдалы жағы	Зиянды жағы

Пайдалы жағы:

- **Денсаулық сақтау дамыды.**
  - Хиуа, Қоқан хандықтармен Қытай империясы қаупі тоқтады.
- **Білім алушы жастар көбейді.**

Зиянды жақтары:

Салық саны өсті

Ру аралық қатығыс

Болыс басшылары өз басын
ойлау

Жерден айыру

Билер соты жойылуы

1822-24ж.реформа

1867-68ж.реформа

Хандық билік жойылды,
аға сұлтан лауазымы
енгізілді, Орта жүз бен
Кіші жүзді қамтыды.
Төрт сатылы басқару
жүйесі.

Қазақ жерін отарлау,
жергілікті билікті Ресей
отарлау жүйесіне ауыстыру.

Жаңа губерния ашылды,
уезд бастығының бір
көмекшісі жергілікті
ұлт өкілі болды, үш
жүзді қамтыды.
Жер мемлекет меншігі
болып жарияланды.
Бес сатылы басқару жүйесі.

Сатылай талдау

Нәтижесі

Мәні

Мақсаты

Реформа

*Болыс болдым мінеки,
Бар малымды шығындап.
Түйеде қом, атта жал,
Қалмады елге тығындап*

Абай

Үй тапсырмасы: Венн диаграммасы

